

VVSG

Vereniging van
Vlaamse Steden
en Gemeenten

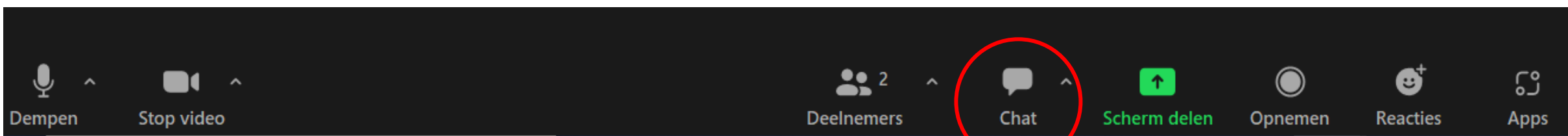
Webinar SDG's in de omgevingsanalyse

22 juni 2023

Agenda

Webinar wordt opgenomen

Timing	Inhoud
11:00	Inspiratienota SDG's in de omgevingsanalyse: 3 pistes
11:15	Inzoomen op SDG-data
11:25	Praktijkvoorbeeld Retie
11:35	Praktijkvoorbeeld Brugge
11:45	Q&A
11:55	Vervolg: werkgroep SDG's in omgevingsanalyse

A horizontal control bar for a Zoom meeting. From left to right, it contains: a microphone icon with an up arrow and the text 'Dempen'; a video camera icon with an up arrow and the text 'Stop video'; a group of people icon with the number '2' and an up arrow and the text 'Deelnemers'; a speech bubble icon with an up arrow and the text 'Chat', which is circled in red; a green square icon with an up arrow and the text 'Scherm delen'; a circle with a slash icon and the text 'Opnemen'; a smiley face icon with a plus sign and the text 'Reacties'; and a square icon with four dots and the text 'Apps'.

Vragen via chat

VVSG

SDG's in de omgevingsanalyse

Inspiratienota SDG's in de omgevingsanalyse: 3 pistes

VVSG

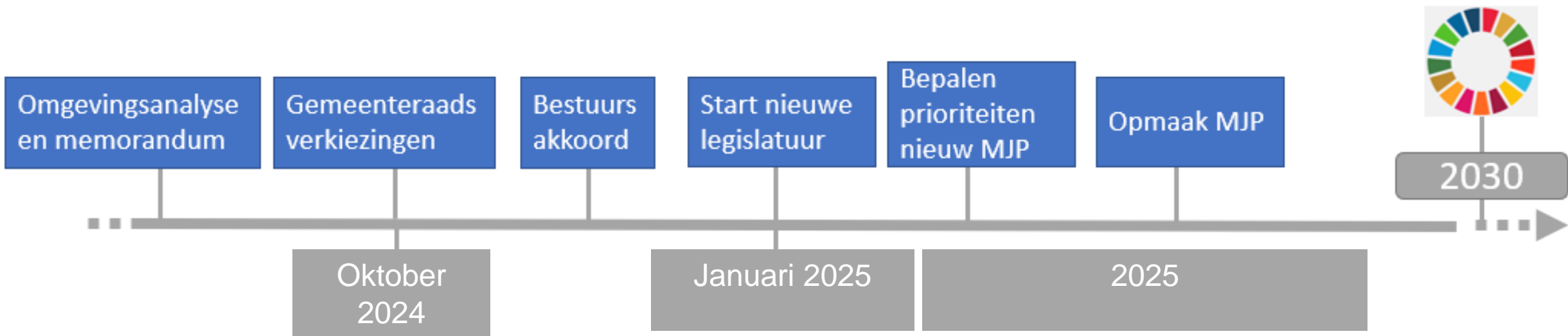

DUURZAME ONTWIKKELINGS DOELSTELLINGEN

1 GEEN ARMOEDE 	2 GEEN HONGER 	3 GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN 	4 KWALITEITS-ONDERWIJS 	5 GENDER-GELIJKHEID 	6 SCHOON WATER EN SANITAIR
7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE 	8 EERLIJK WERK EN ECONOMISCHE GROEI 	9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR 	10 ONGELIJKHEID VERMINDEREN 	11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN 	12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE
13 KLIMAATACTIE 	14 LEVEN IN HET WATER 	15 LEVEN OP HET LAND 	16 VREDE, JUSTITIE EN STERKE PUBLIEKE DIENSTEN 	17 PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN 	

SDG's in de omgevingsanalyse

Meerwaarde

- SDG's kunnen meer legitimiteit geven aan de BBC: duidelijk omschreven duurzaamheidskader, gemeenschappelijke taal → instrument om objectief en helder de data en observaties in de omgevingsanalyse te ordenen en om op een neutrale manier beleidsvoorstellen aan te dragen
- SDG's en omgevingsanalyse focussen op maatschappelijke evoluties
- SDG's stimuleren transversale samenwerking
- SDG's in omgevingsanalyse als basis voor vervolgtraject

Inspiratiegids SDG's in de omgevingsanalyse en administratieve beleidsnota's

1 **Starten vanuit de SDG's**

Je neemt de 17 SDG's of de 5 pijlers van duurzame ontwikkeling (People, Planet, Prosperity, Peace, Partnership) als uitgangspunt voor het proces en het document van de omgevingsanalyse en eventuele administratieve beleidsvoorstellen.

2 **De SDG's meenemen in je eigen structuur**

Je hanteert een andere structuur voor de omgevingsanalyse en eventuele administratieve beleidsvoorstellen, zoals DESTEP of de thema's van de gemeentemonitor, maar je gebruikt de SDG's om het proces en het document te inspireren.

3 **Een SDG-stempel geven op het einde**

Je bent reeds ver gevorderd in de opmaak van de omgevingsanalyse en eventuele beleidsvoorstellen of het proces is al afgerond. Je kan nog een aantal nuttige ingrepen doen om de SDG's een plek te geven.

Ongeacht je startpositie kan je gebruik maken van de ruime beschikbaarheid aan SDG-data.

SDG's meenemen in je eigen structuur (bv. DESTEP, thema's Gemeente-Stadsmonitor)

- Aanvullende SDG-check: houden we voldoende rekening met verschillende aspecten duurzaamheid (5 P's)? Zijn er SDG's die interessant zijn voor thema of dienst, maar waarvoor momenteel geen of weinig info? Hoe kunnen we impact hebben op SDG's?

Voorbeeld Edegem

Elke cluster heeft de SWOT-analyse (voor de interne analyse) en DESTEP methode (voor de externe analyse) uitgevoerd. Ze kregen ervoor informatie over de SDG's via persoonlijke gesprekken met de SDG-trekkers binnen de gemeente, via een SDG-lunchsessie of aan de start van de analyse-oefening. Na de oefeningen per cluster, was er overleg met de clusterleider en een aantal teamleden over de SDG's. Zijn er op basis van de SWOT- en DESTEP-analyse van jullie cluster voldoende linken met de SDG's; is er nood aan bijkomende info?

SDG's meenemen in je eigen structuur

Aanvullende SDG-check

Voorbeeld Sint-Lievens-Houtem

Sjabloon per DESTEP-element (demografisch, economisch, sociaal-cultureel, technologisch, ecologisch en politiek-juridisch) met verwijzing naar SDG's: voor de SDG's die het MAT als prioritair beschouwde voor het respectievelijke DESTEP-element, moest elke dienst aangeven hoe hun vaststellingen gerelateerd zijn aan de SDG's en werden ze gevraagd relevante beleidsvoorstellen aan te dragen.

Ecologie

Aanvullende cijfergegevens voor omgevingsanalyse

<<Vul hier mogelijk interessante cijfergegevens aan bovenop de cijfers reeds aangeleverd in de draft omgevingsanalyse. Vergeet zeker niet om aan bronvermelding te doen. Hou je ook aan essentiële gegevens voor de omgevingsanalyse, het hoeft geen zeer lijvig document te zijn>>

Tendensanalyse

Vaststellingen en analyse

<<Omschrijf de vaststellingen voor ons gemeente en geef aan welke positieve of negatieve invloed dit heeft op bepaalde domeinen zoals dienstverlening, OCMW, vrijetijd, financiën, wonen, stedenbouw, mobiliteit, duurzaamheid Er kan ook advies gevraagd worden bij de collega's werkzaam in een specifiek domein>>

Impact op de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

<<Elke 'belangrijke' vaststelling dient gekoppeld te worden aan 1 of meerdere doelstellingen. Som deze hieronder op en vermeld welke doelstelling(en) hiermee gepaard gaat.>>

Noteer vaststellingen en voorstellen

Noteer vaststellingen en voorstellen

in het sjabloon werd hetzelfde gevraagd voor SDG's 4, 5, 10, 11, 16 en 17

SDG's meenemen in je eigen structuur (bv. DESTEP, thema's Gemeente-Stadsmonitor)

- Aanvullende SDG-check: houden we voldoende rekening met verschillende aspecten duurzaamheid (5 P's)? Zijn er SDG's die interessant zijn voor thema of dienst, maar waarvoor momenteel geen of weinig info? Hoe kunnen we impact hebben op SDG's?
- Starten vanuit SDG-oefening

Bv. Geel en Wijnegem: SDG-cirkeloefening met medewerkers (G+W) en schepencollege (W): welke acties al ondernomen? Wat mogelijkheden toekomst?
→ Input voor administratief memorandum en meerjarenplan

SDG's in de omgevingsanalyse

SDG's in einddocument

- SDG-icoontjes
- SDG-overzichtstabel
- SDG-register op basis van begrippen of data
- SDG-fiches per SDG of per pijler: aantal indicatoren, trends, eventuele beleidsvoorstellen
- ...

																	
DOMEIN	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Demografie			x		x			x								x	x
Ruimte en infrastructuur			x			x	x						x			x	
Wonen en woonomgeving	x		x			x	x			x			x			x	
Mobiliteit			x				x				x		x		x		
Natuur, milieu en energie			x			x	x					x	x	x	x		
Cultuur en vrije tijd																	
Cultuur			x		x			x	x	x	x	x					x
Jeugd									x	x	x					x	x
Sport	x		x	x			x	x	x	x			x			x	x
Toerisme								x	x		x	x					
Noord-zuid										x	x	x				x	x
Overheid									x							x	x
Armoede	x	x	x							x						x	x
Samenleven																	
Onderwijs en vorming				x												x	x
Ondernemen en werken																	
Zorg en gezondheid	x		x	x													

Tips:

- Maak gebruik van beschikbaar SDG-materiaal, zoals SDG-basispresentatie, SDG-basisvideo, het kort overzicht van de 17 SDG's en brochure 'Lokale schouders voor globale uitdagingen'
- Werk dienst overschrijdend
- Streef ernaar om SDG's al in het proces te integreren en niet enkel als toevoeging achteraf: vergroot betrokkenheid medewerkers + meer kans op blijvende effecten
- Je staat er niet alleen voor: bekijk praktijkvoorbeelden in inspiratiegids en leg je oor te luister in samenwerkingsverbanden

SDG's in de omgevingsanalyse

SDG-data

VVSG

Grote rijkdom aan SDG-data, voornamelijk afkomstig uit databronnen zoals Gemeente-Stadsmonitor en Provincies in Cijfers

- Algemene evoluties in Vlaanderen: [SDG-rapport van Vlaamse provincies, steden en gemeenten](#)
- Vergelijk met andere Vlaamse steden en gemeenten: [SDG-index](#) (zie ook www.sdgmonitor.be)
- Selecteer de meest relevant SDG-indicatoren voor jouw stad of gemeente: [VVSG SDG-indicatorenset](#)

Alle informatie over SDG-monitoring en rapportering op <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/monitoring-en-rapportering>

SDG-rapport

- Rol lokale besturen in realisatie SDG's, gebruikte strategieën, praktijkvoorbeelden
- Data-analyse op basis van meer dan 200 indicatoren (SDG-index).
Analyse houdt rekening met contextfactoren als gemiddeld inkomen, leeftijdsstructuur inwoners, grootte en ligging van de gemeente

SDG-index voor Vlaamse steden en gemeenten:

- Meer dan 200 indicatoren, periode 2010-2021 (update voorzien begin 2024)
- Huidige SDG-index ontwikkeld in kader van SDG-rapport van VVSG en VVP (Voluntary Subnational Review), in samenwerking met Idea Consult en UNU-CRIS

Criteria selectie indicatoren:

- Relevantie i.k.v. SDG-subdoelstellingen en Vlaamse context
- De indicator meet een 'outcome'
- Beschikbaarheid voor alle Vlaamse gemeenten
- Er moet een duidelijke richting zijn waarin de indicator moet evolueren (stijging of daling)

We hebben geen beschikbare data gevonden voor elk SDG subthema en voor SDG's 14 en 17 zelfs geen goede data. De analyse geeft dan ook geen compleet beeld van elke SDG. Daarnaast biedt de SDG index waardevolle inzichten in evoluties op het gemeentelijke grondgebied, maar is de index geen evaluatie van lokaal beleid. Het is dan ook belangrijk om informatie uit de SDG index aan te vullen met eigen data, met praktijkvoorbeelden en ervaringen op het terrein.

Subindexen, bv. SDG 7

SDG 7 - Betaalbare en duurzame energie

A Duurzame productie energie

- pos Lokale productie hernieuwbare energie (% van elektriciteitsverbruik); bv. via warmtepompen, windturbines, ...
- pos PV benuttingsgraad daken [%]
- windturbines - geïnstalleerd vermogen [MW]
- pos
- pos Tevredenheid over ondersteuning hernieuwbare energie

B Energie-intensiteit

- pos energieverbruik huishoudens tav aantal inwoners
- pos energieverbruik bedrijven tav toegevoegde waarde
- pos % verlichting gemeente dat LED is

C Betaalbare energie

- neg Afsluiting van electriciteitsnetwerk (in %)
- neg Afsluiting van gasnetwerk (in %)
- neg Betaalbaarheid energie en water

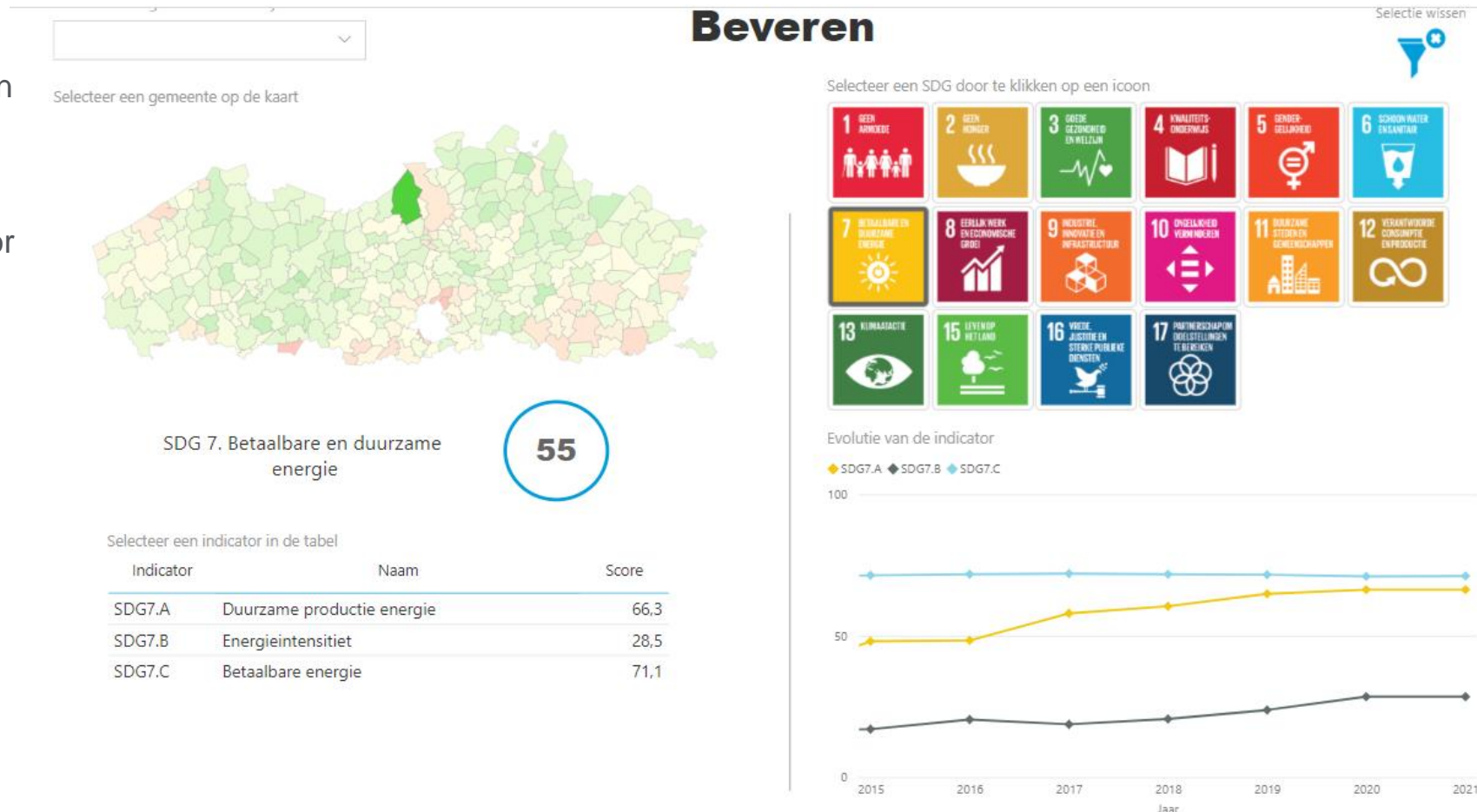
Elke indicator is opgenomen bij slechts 1 SDG

SDG's in de omgevingsanalyse – SDG-index

Herschaling waarden van indicatoren naar een indexscore van 0 tot 100 voor elke gemeente. Score 0 = laagste waarde voor die indicator van alle gemeenten in periode 2010-2021. Score 100 = hoogste waarde voor die indicator van alle gemeenten in periode 2010-2021.

Dus in vergelijking met andere Vlaamse gemeenten

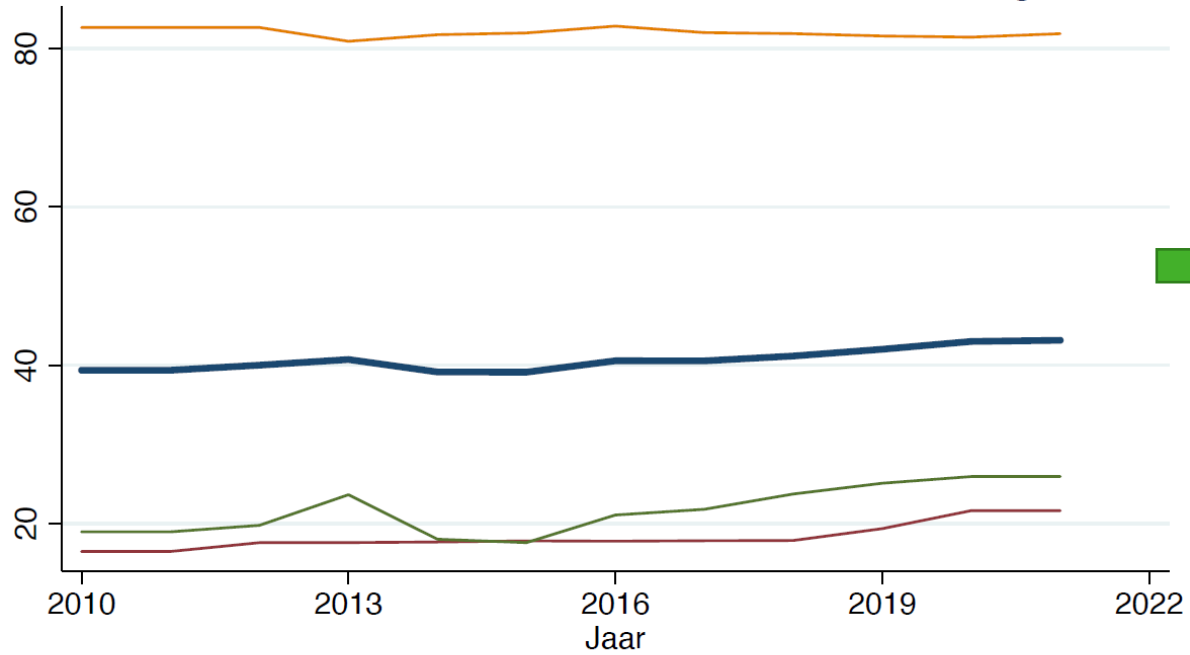
Hogere scores = betere resultaten; lagere scores = slechtere resultaten. Een verbetering van de indexscore doorheen de tijd betekent dat de gemeente er effectief op vooruitgaat.

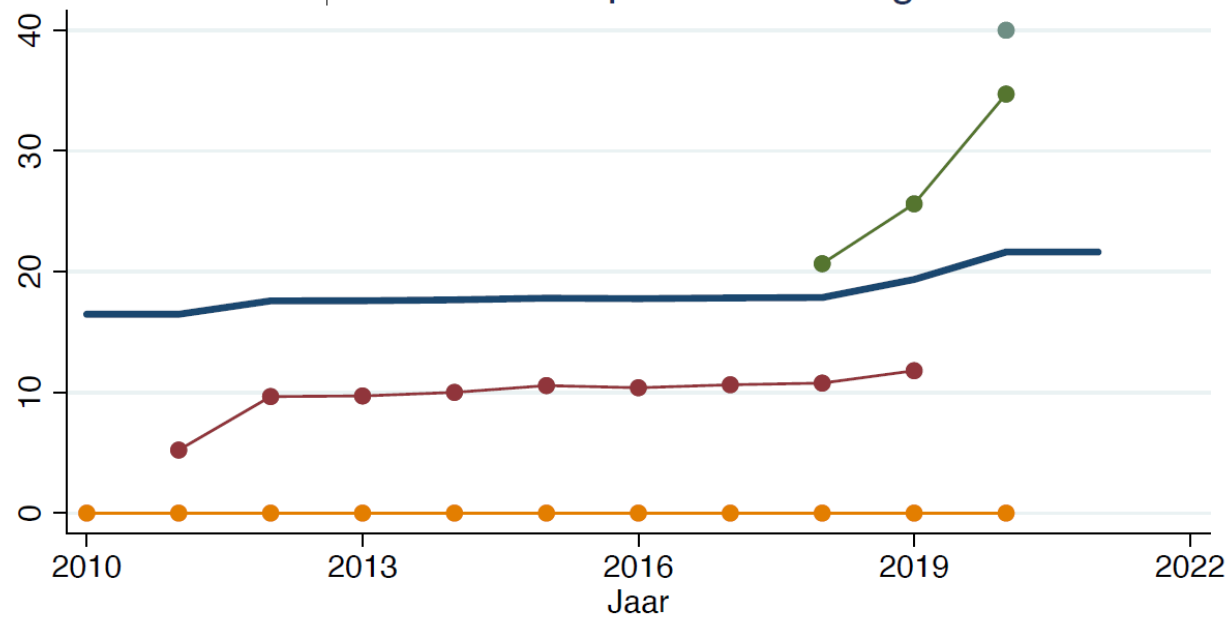
Snapshot uit SDG monitor

SDG's in de omgevingsanalyse – SDG-index extra info per gemeente

Index SDG7 - Betaalbare en duurzame energie

7A Duurzame productie energie

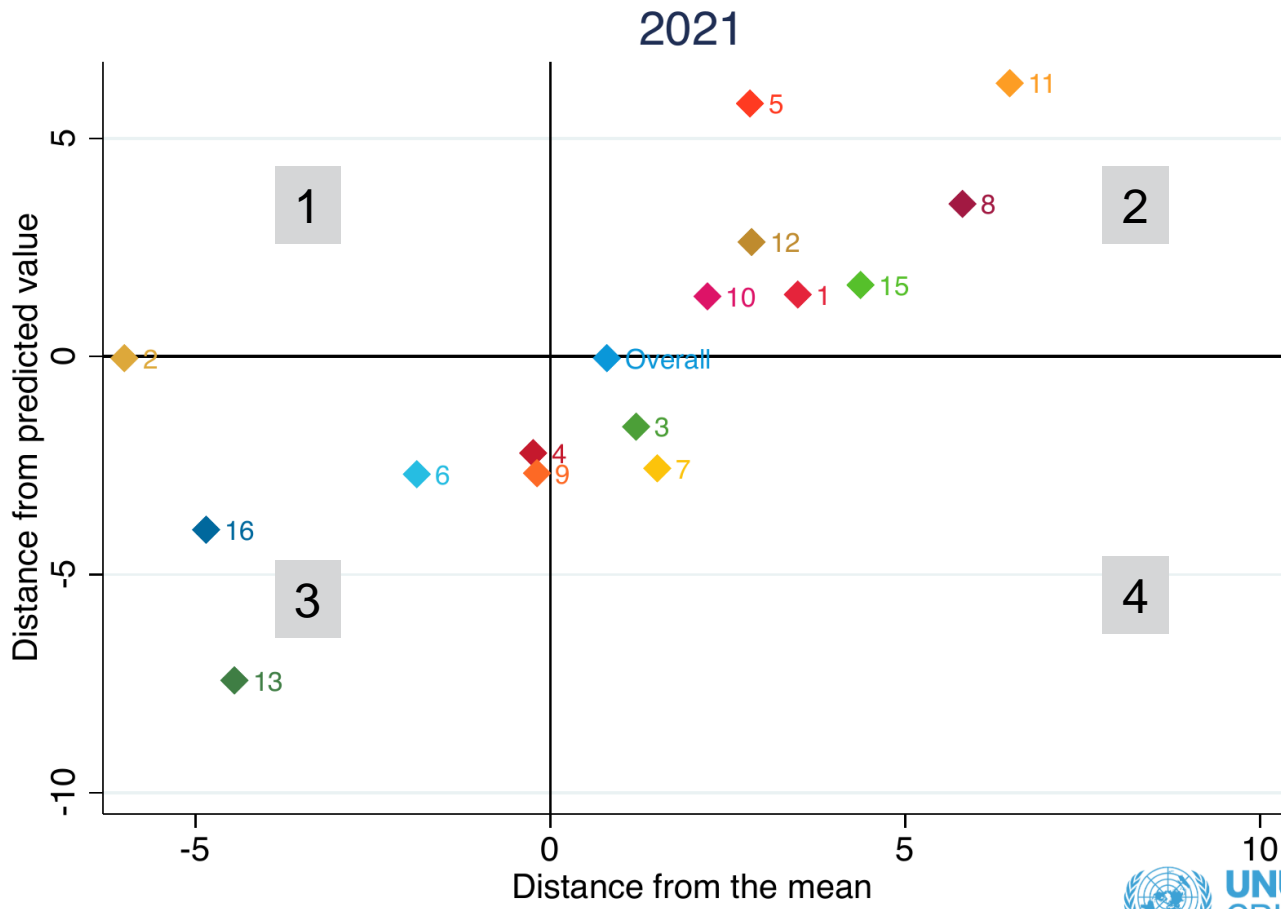
- SDG 7 index
- 7A Duurzame productie energie
- 7B Energie intensiteit
- 7C Betaalbare energie

- 7A Duurzame productie energie
- Lokale prod. hernieuwbare elek
- PV benuttingsgraad daken
- Vermogen windturbines
- Tivr onderst hernieuw. energie

SDG's in de omgevingsanalyse – SDG-index extra info per gemeente

Horizontale as: afstand t.o.v. de mediaan indexscore van alle gemeenten voor dat jaar.

Verticale as: afstand t.o.v. de verwachte score voor jouw gemeente voor dat jaar.

VVSG SDG-indicatorenset

- Overzicht mogelijke indicatoren per relevante SDG-subdoelstelling (> SDG-index)
- Suggesties van indicatoren waarvoor je de gegevens lokaal kan verzamelen
- Indicatoren kunnen bij meerdere SDG's terugkomen
- Voor elke indicator geven we ook mee of ze opgenomen is in de SDG-index voor gemeenten en of er een link is met de SDG-indicatoren en doelstellingen van de federale en Vlaamse overheid

gebruik SDG's in Retie

webinar VVSG

22 juni 2023

Retie in 't kort

11 700 inwoners in het oosten van de Kempen

86% open ruimte (die je kan ontdekken vanuit de lucht)

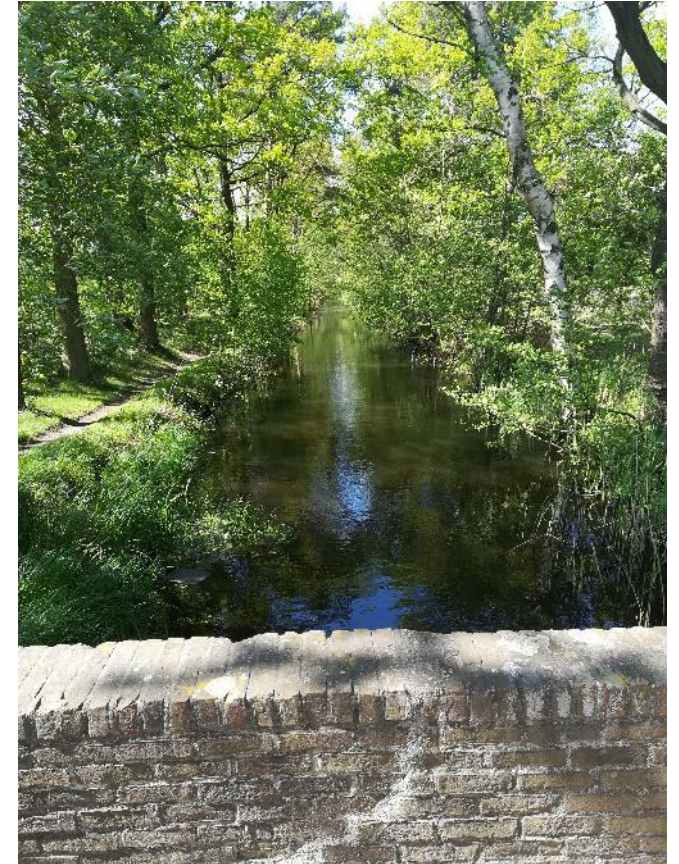

 YouTube

<https://youtu.be/gmTaftFtbkE>

 RETIE

Dorp der Zeven Neten

SDG's en 5P's

SDG's als basis bij de hele opmaak MJP

- ambtelijk memorandum op basis van 5P's
- omgevingsanalyse op basis SDG's
- MJP gebaseerd op 5P's, met SDG's vertaalt naar lokale situatie

ambtelijk memorandum

- 5P in plaats van 17 SDG's
 - laat toe om na te denken over thema's heen
 - gemakkelijker om collega's uit verschillende diensten mee te krijgen
- 5P vertaalt naar lokale situatie
 - People: dorp op mensenmaat
 - Planet: samen genieten van onze open ruimte
 - Prosperity: welvarende en veerkrachtige kernen
 - Partnership: slim samenwerken in netwerken
 - Peace: Retiese bestuurskracht

traject AM - betrokkenheid van de hele organisatie

- stuurgroep van vier: uitzetten traject en voorbereiden werksessies
 - diensthoofd omgeving
 - diensthoofd sociale dienst
 - diensthoofd vrije tijd
 - financieel directeur
- vijf sessies van een halve dag voor administratie
 - open uitnodiging
 - interesse is voldoende, geen werkband met thema nodig
 - GPS-methodiek (Flanders DC)
- dienstgebonden sessies voor niet-administratie
 - focus op werking eigen organisatie
 - kans om ook rond andere thema's ideeën aan te reiken

traject AM - betrokkenheid van de hele organisatie

- stuurgroep
 - filteren input werksessies
 - organiseren input in vijf hoofdstukken
 - terugkoppeling naar deelnemers
- voorstelling aan raadsleden
 - dag na gemeenteraadsverkiezingen
 - aandacht voor gelopen traject
 - kennismaking met SDG's
 - uitnodiging om deel te nemen aan werksessie MJP

voorbeelden ambtelijk memorandum

PEOPLE

dorp op mensenmaat

Armoede en honger in al zijn vormen uitroeien en waardigheid en gelijkwaardigheid garanderen

gezonde gemeente als keurmerk

- gezonde voeding
- voldoende bewegen
- recreatief sporten
- kwalitatieve begeleiding

spelen in 't groen

- natuur en water
- wandelen en fietsen
- speelplekken op maat
- verbonden (speel)weefsel

PROSPERITY

welvarende en veerkrachtige kernen

Een welvarend en zinvol bestaan garanderen in harmonie met de natuur

Investeer in eigen infrastructuur

- modern administratief centrum
- nieuwe bibliotheek
- ruimte voor optredens en fuiven
- herbestemming pastorie

6/22/2023

sterke kernen, aantrekkelijk buitengebied

- ontwikkelen dorpskernen
- alternatieve woonvormen
- detailhandel en horeca
- 8-80 cities
- masterplan buitengebied

6/22/2023

omgevingsanalyse

- keuze voor 17 SDG's
 - meer detailinformatie nodig
 - bestaande structuur was voordeel
 - afgestemd met nieuwe beleidsploeg:
 - SDG's als basis voor MJP
 - voordeel: enkele schepenen volgden SDG-sessie bij VVSG
 - nog geen SDG-monitor: cijfers bij elkaar sprokkelen
- zelfde groep als stuurgroep memorandum
 - verdelen 17 thema's
 - aanvullingen en correcties via diensthoofden
 - MAAR: verschillend detailniveau en schrijfstijl

meerjarenplan

- opnieuw keuze voor 5P
- ambtelijk memorandum als basis voor MJP
 - integratie bestuursnota in structuur memorandum
 - werksessies met alle raadsleden (GPS-methodiek)
 - werksessies met MT-CBS per P
- 5P's als kapstokken bij communicatie naar bevolking

leerpunten ambtelijk memorandum

- één infosessie rond SDG's is niet voldoende
- stuurgroep uit verschillende diensten is meerwaarde: kennis en ambassadeurs (maar is organisch gegroeid)
- ambtelijk memorandum vormde ruggengraat van nieuw MJP
- laat deelnemers zien wat er is gebeurd met hun input

leerpunten omgevingsanalyse en meerjarenplan

- traject omgevingsanalyse
 - cijfers uit databanken linken aan SDG's was uitdaging
 - verschillende auteurs zorgen voor verschillende schrijfstijlen
- traject meerjarenplan
 - SDG's (en 5P's) zijn ideaal instrument om door diensthokjes te breken
 - betrokkenheid alle raadsleden bij traject is meerwaarde
 - SDG's zijn herkenbaar voor beleidsmakers en doorbreken schepenhokjes
 - vertrouwen tussen administratie en politiek is cruciaal: geef de acties die voor hen belangrijk zijn een duidelijke plaats

plannen voor 2024-2025

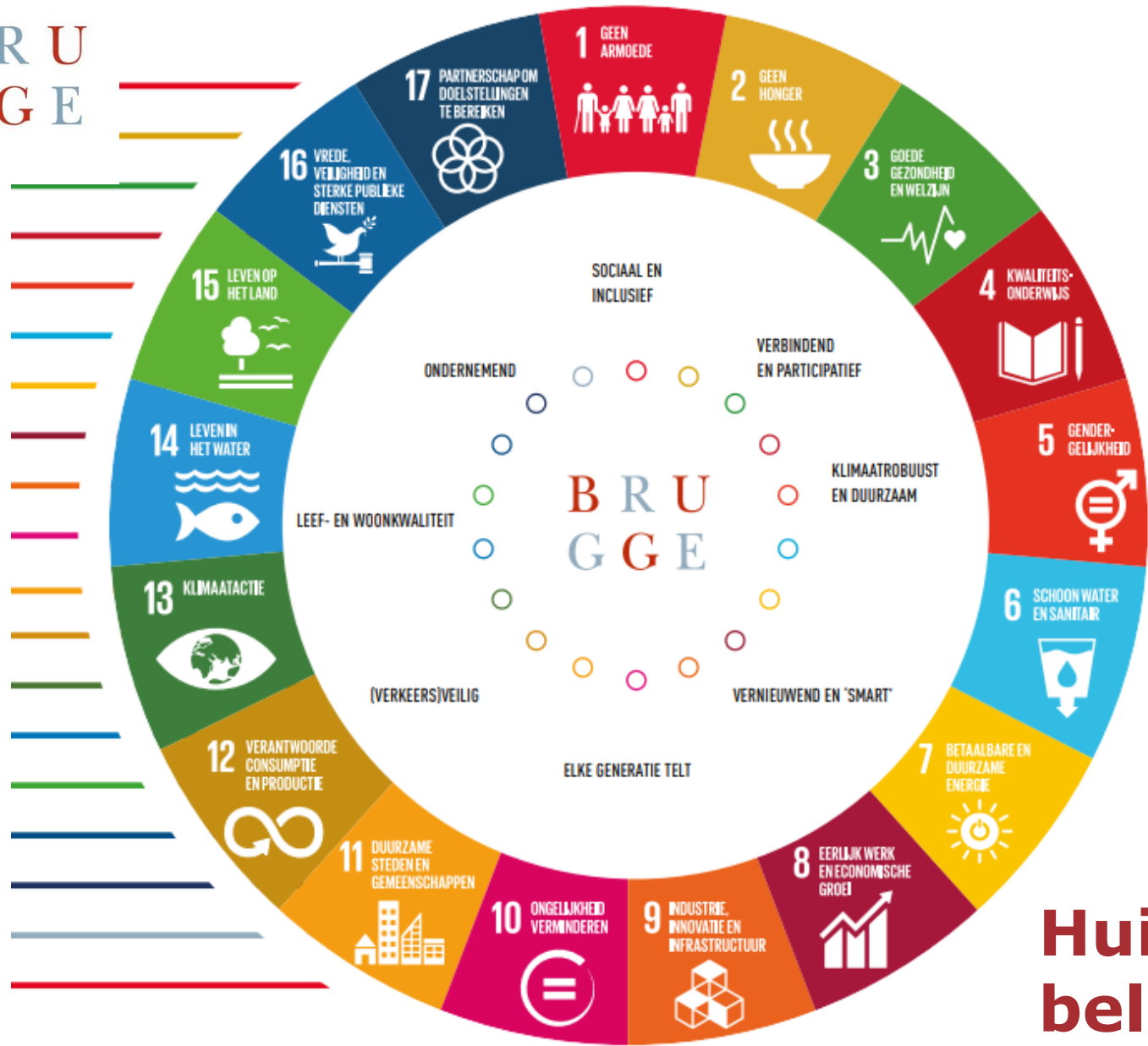
- nog geen formele beslissingen genomen
- indeling op basis van 5P en SDG's behouden
- sneller starten aan omgevingsanalyse
- hopen op sterke SDG-dataset met recente cijfers

B R U
G G E

SDG's

Omgevingsanalyse en traject administratief memorandum (inspiratienota)

BRUGGE

**Huidige
beleids-
programma**

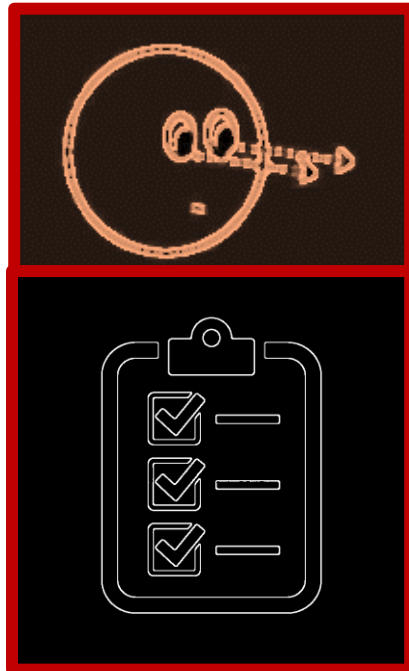
**BRUGGE, GASTVRIJ EN
KLANTVRIENDELIJK**

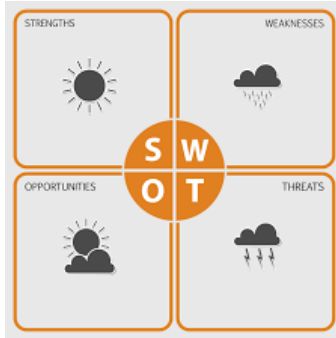
**Huidige
beleids-
programma**

Traject naar de volgende legislatuur

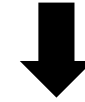

Traject naar de volgende legislatuur

Omgevingsanalyse

Tendensen

Uitdagingen

Ambities

Traject naar een volgende legislatuur

Brugse vertaling van de SDG's

Brugse vertaling van de 5 P's

People

Brugge draait om mensen

Planet

Brugge Naar Morgen

Prosperity

**Brugge, met een veerkrachtige economie
Brugge als levendige plek**

Peace

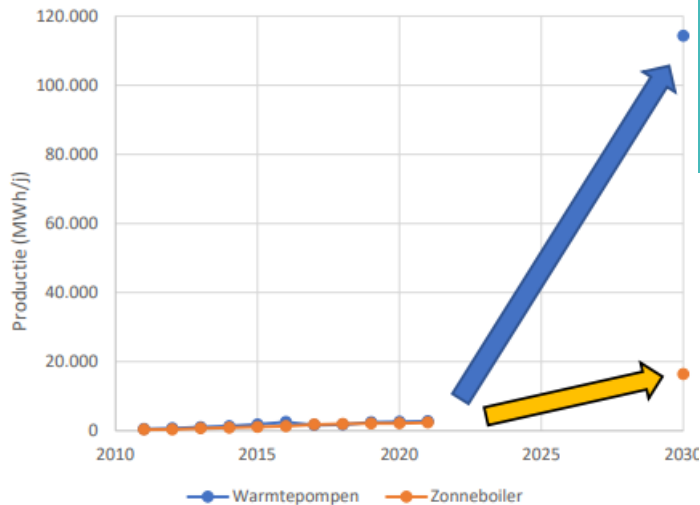
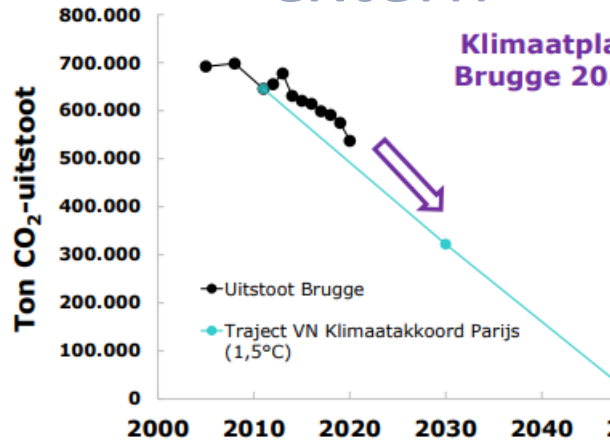
**Stad Brugge als 'civil servant' in dienst van
alle Bruggelingen**

Partnership

**Sterk partnerschap met burgers en
'stadsmakers'**

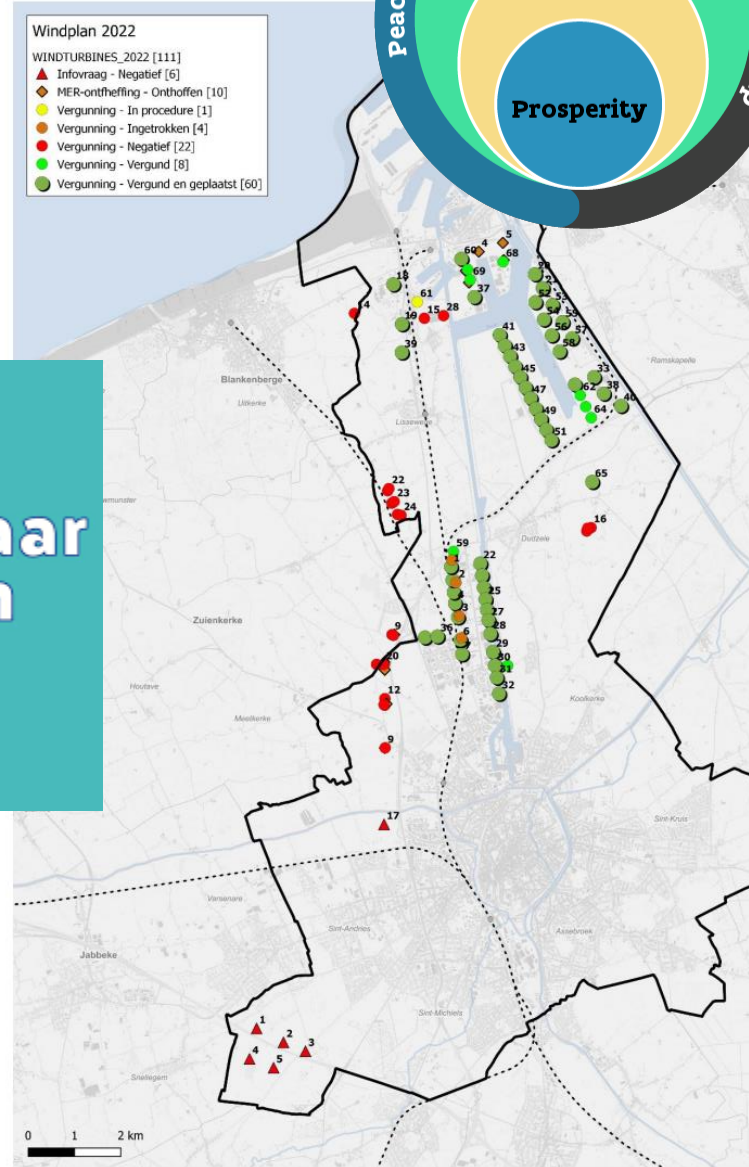
Omgevingsanalyse

extern

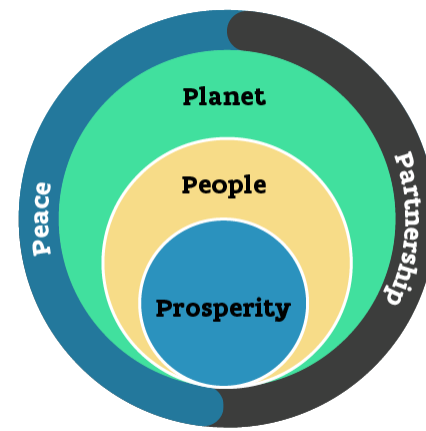
**BruggeNaar
Morgen**

BRU
GGE

Omgevingsanalyse

extern

Stagning bevolkingsgroei.

Eén op 4 jongeren is van andere herkomst.

Vergrijzing

Gezinsverdunning

**BRUGGE
DRAAIT OM
MENSEN**

15,2% van de kinderen in Brugge wordt geboren in een kansarm gezin.

Ongeveer 10.000 studenten hoger onderwijs.

7.3 miljoen bezoekers, waarvan 3 miljoen uit buitenland.

37.000 personen komen werken in Brugge, maar wonen hier niet.

Omgevingsanalyse extern

Selecteer een gemeente uit de lijst

Brugge x

Brugge

Selectie wissen

SDG Index Score

Selecteer een gemeente op de kaart

63

Vergelijk die evolutie met :

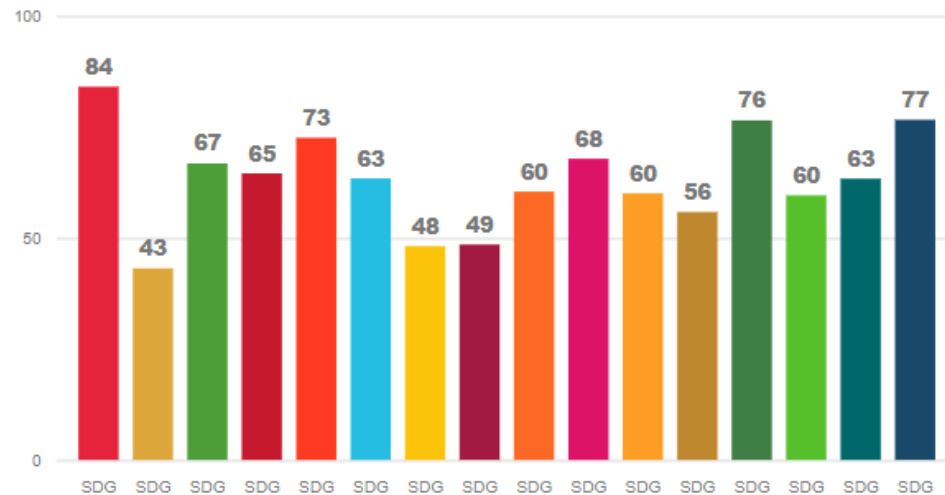
gelijkaardige gemeenten

OF

andere gemeente

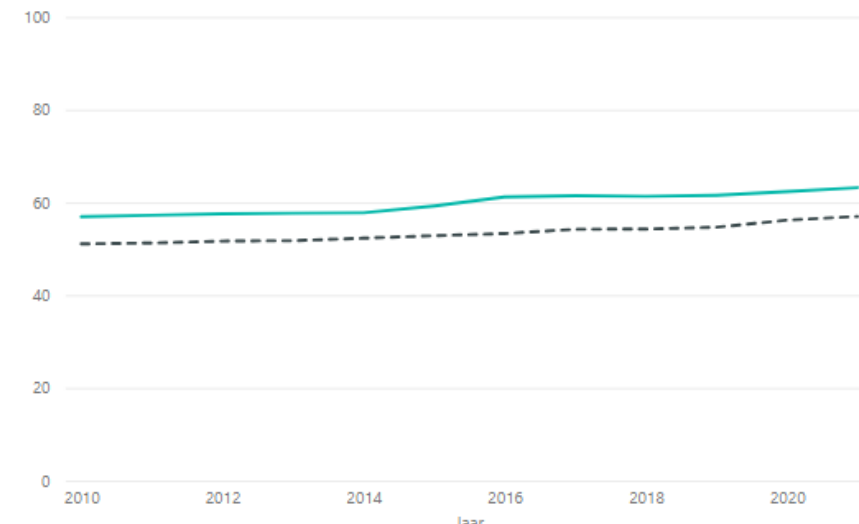
Grote en regionale steden x

Selecteer een SDG op de grafiek (meer info op de volgende pagina)

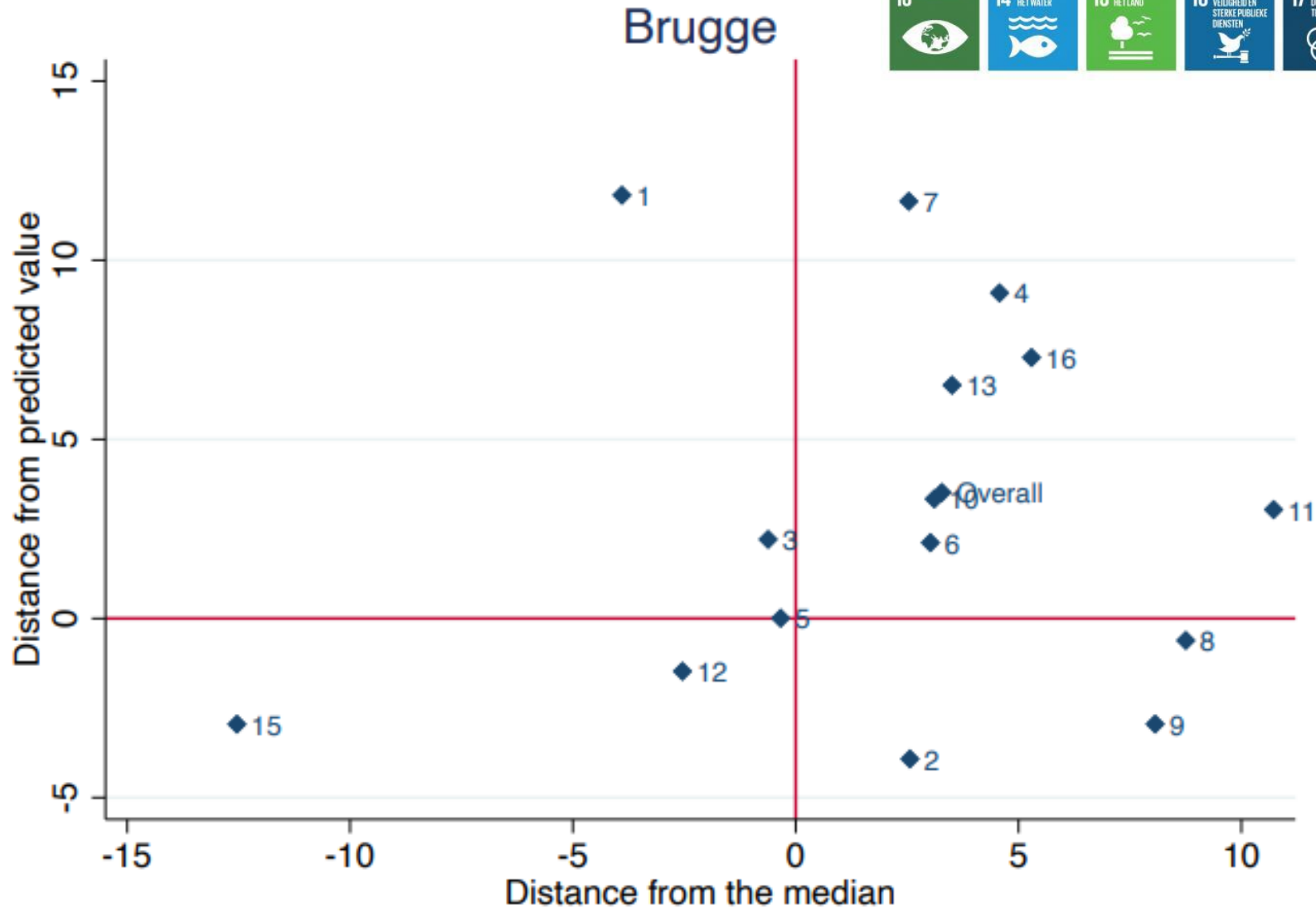

Evolutie van de index

● SDG Index (Selectie) ● SDG Index Vlaanderen of gekozen referentiepunt

Omgevingsanalyse extern

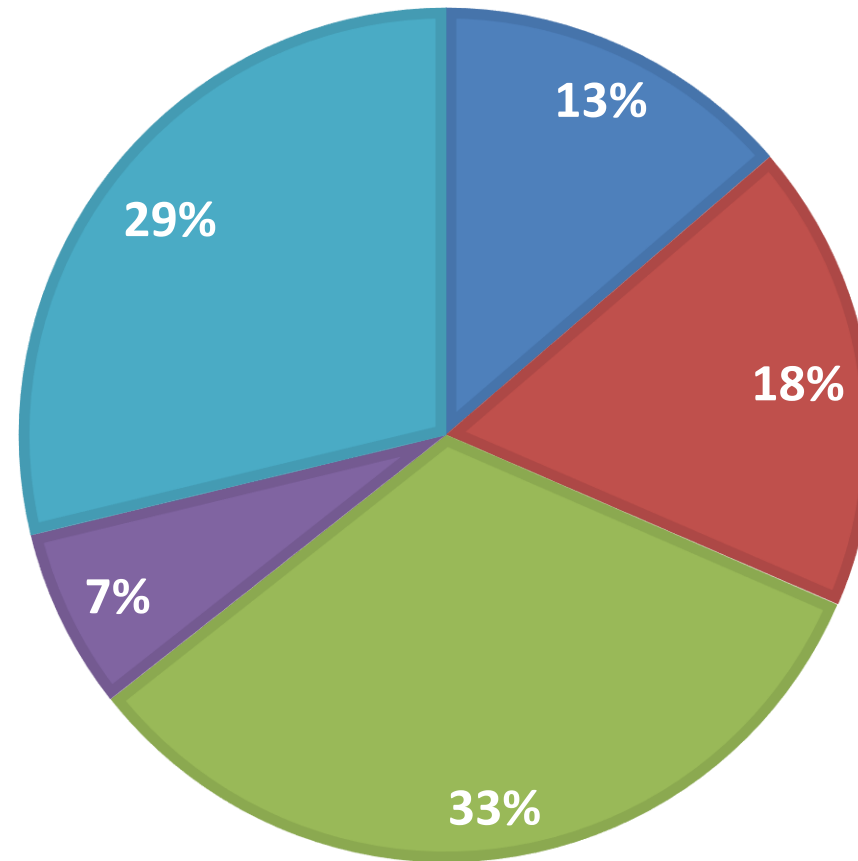

Omgevingsanalyse

Intern

PRIMAIRE EN SECUNDAIRE P'S SAMEN

■ peace ■ partnership ■ people ■ planet ■ prosperity

Omgevingsanalyse

Intern

Lead The Change:
workshops rond
klimaatvriendelijke
voeding

Brugge krijgt 1 miljoen
euro voor klimaatneutrale
en klimaatrobuuste...

BRUGGE

CONCEPT
NOTA

BRUGGE

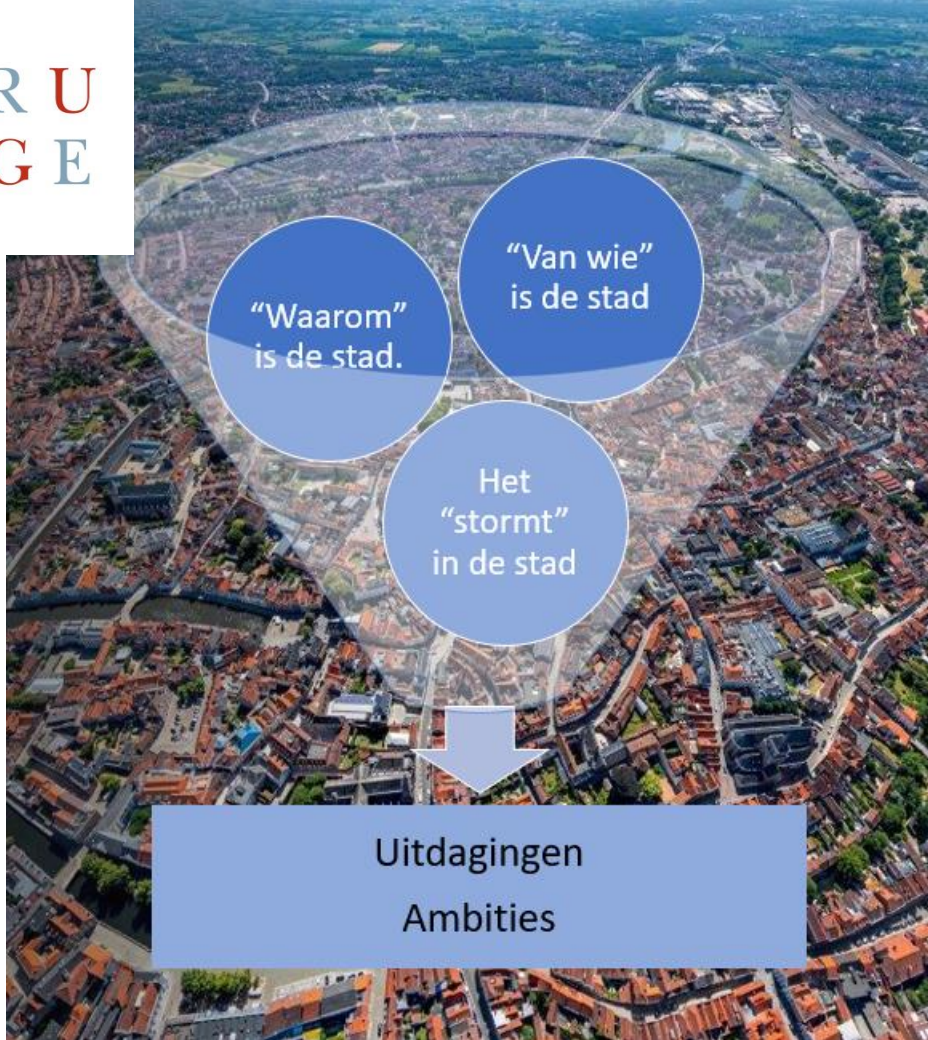

Een klavertje vier
voor het toerisme in Brugge

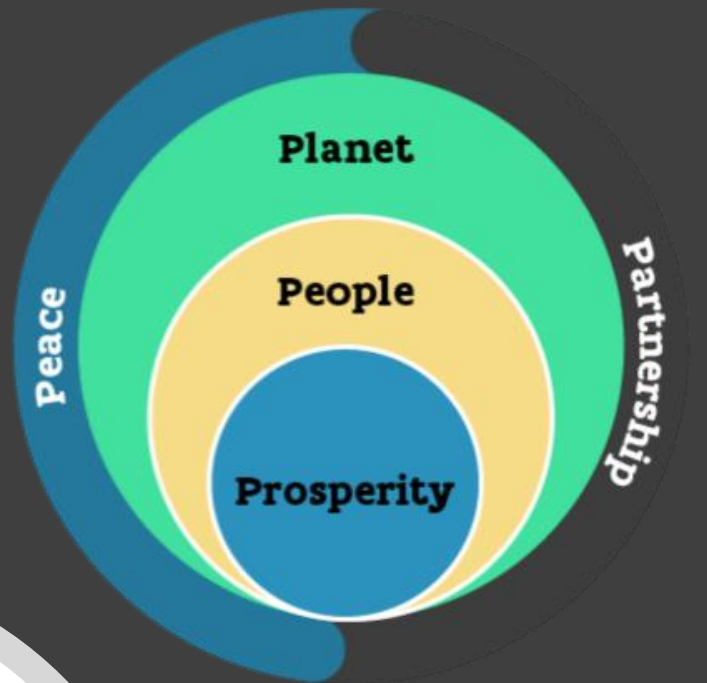
Inspiratienota
volgende legislatuur

Administratief memorandum

Inspiratienota voor de volgende legislatuur

SDG's in de omgevingsanalyse

Vervolg: werkgroep

- 3 bijeenkomsten (fysiek + digitaal):
1x najaar 2023, 2x voor zomer 2024
- Focus op uitwisseling en leren van elkaar (gemeenten die effectief met SDG's werken in traject OA)

Interesse? Stuur een mailtje naar hanne.albers@vvsg.be, liefst voor eind augustus

vvsg

Vereniging van
Vlaamse Steden
en Gemeenten

Vragen?

Neem contact op met hanne.albers@vvsg.be,
heleen.voeten@vvsg.be, jules.dewinter@vvsg.be.

Meer info:

- [Inspiratiegids SDG's in de omgevingsanalyse](#)
- [SDG-rapport](#) van Vlaamse provincies, steden en gemeenten en bijhorende SDG-index

VVSG vzw • Bischoffsheimlaan 1-8 • 1000 Brussel • T +32 2 211 55 00
info@vvsg.be • www.vvsg.be

